

2.2. Цени

2.2.1. Цени на растителна продукция

2.2.1.1. Изкупни цени на зърнени култури и цени на едро и дребно на брашно и хляб

Пшеница

За първи път през 2001/02 движението на цените на едро на пшеницата се отклонява от характерната сезонна тенденция на развитие – по-ниски в първите месеци след прибиране на реколтата и постепенно покачване в следващите месеци. (Таблица II.33).

През юли-август `2001 стопаните поддържаха най-високите стартови нива за хлебната пшеница за последните 4 години - 176-183 лв/тон. В следващите месеци обаче, последва лек спад и задържане на цените до април 2002 г. в много тесни граници (179 – 178 лв/тон).

Поради високите запаси в страната и приближаването на новата реколта, продавачите на пшеница намалиха цените и през май – юни 2002 последва спад за хлебната пшеница, съответно до 173 лв/тон и 164 лв/тон.

Главните причини за стабилни нива на цените, без обичайното покачване преди нова реколта бяха: 1. По-добрата реколта `2001 и значителния размер на наличностите, които поддържаха високо предлагане на вътрешния пазар през цялата 2001/02 година. 2. Износът на конкурентно ниски цени от Украйна.

Таблица II.33

Изкупни и износни цени на пшеница през 2001/02 г.

	Марка	2001						2002						средно	2002	
		VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		VII	VIII
1. Хлебна пшеница	лв/тон	176	183	182	182	179	178	178	179	181	178	173	164	178	132	130
	щ.дол./тон	77	84	85	84	81	81	80	80	81	80	81	80	81	67	65
2. Фуражна пшеница	лв/тон	167	169	166	166	164	164	162	163	164	165	163	154	164	121	121
	щ.дол./тон	73	78	77	77	75	75	73	73	73	74	76	75	75	61	61
3. Пшеница																
Износни цени (FOB)	щ.дол./тон	96	99	95	96	103	93	96	93	92	98	85	86	93,9		
Износ	хил.тона	53	59	5	30	79	56	58	186	5	21	16	34	703		

Източник: САПИ

Цените на фуражната пшеница реколта `2001 са с 10-15 лв/тон по-ниски от тези на хлебната, като при тях също се отчита лек спад, поради стагнацията на пазара от високото предлагане.

Цените на пшеницата от реколта `2002 са със значително по-ниски нива по следните причини: 1. Добрата реколта `2002 и високия преходен запас създават предлагане, обуславящо понижение на цените. 2.

Спадът в курса на долара с около 10%, до около 2 лв/щ.дол. 3. Предлагането на огромни количества пшеница в Черноморския регион от Украйна на конкурентно ниски цени.

Благоприятно влияние към покачване на цените могат да изиграят: 1. комплекса от мерки на правителството за стабилизиране на вътрешния пазар (създаването на интервенционен фонд и др.). 2.

По-ниското производство `2002 в големите страни-износителки на пшеница, което вече доведе до покачване на международните цени, с изключение на тези в Черноморския регион.

Брашно и хляб

Цените на едро на брашно "тип 500" през цялата 2001/02 непрекъснато се понижават, като след февруари `2002 достигнаха по-ниски нива от тези през 1999/00. Причината е във високото предлагане на пшеница, силната конкуренция в сектора и значимия дял на сивата икономика в бранша.

Таблица II.34

Цени на едро на брашно и цени на дребно на хляб през 2001/02 г.

	Марка	2001						2002						средно	2002	
		VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		VII	VIII
1. Брашно тип 500																
- цена на едро	лв/тон	445	433	424	416	411	400	397	394	392	391	386	375	405	367	345
- цена на дребно	лв/тон	0,62	0,63	0,63	0,63	0,62	0,62	0,62	0,62	0,61	0,61	0,60	0,58	0,62	0,58	0,57
2. Хляб "Стара Загора"																
- цена на едро	лв/кг	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,66	0,66	0,66	0,67	0,67	0,66	0,66	0,67	0,66	0,66
- цена на дребно	лв/кг	0,73	0,74	0,74	0,74	0,74	0,73	0,73	0,73	0,74	0,73	0,72	0,70	0,73	0,73	0,73
Балутен курс	лв/щ.дол	2,278	2,178	2,142	2,158	2,200	2,188	2,212	2,248	2,234	2,219	2,132	2,053	2,187	1,989	2,000

Източник: САПИ

По данни на САПИ, цените на едро на **белия хляб "Стара Загора"** през 2001/2002 са стабилни на ниво от 0.74 лв/кг до края на 2001 г., което е по-високо ниво от цените за същия период на 2000/01 и 1999/00. След март 2002 започва постъпателно понижение на цените, в съответствие със спада в цените на брашната.

Царевица

Изкупната цена на царевицата от реколта 2001 се движи в интервала 197-226 лв./тон (Таблица II.35). В сравнение с реколта 2000, цените са средно с около 32 лв/тон по-ниски. Най-високи цени през реколтната 2001/02 г. са достигнати в началото на маркетинговата година, когато прогнозите за степента на пораженията върху царевицата, причинени от лятната суша, са все още противоречиви. След прибиране на реколтата и увеличаване на предлагането, цените започнаха да спадат и до края на маркетинговата година се задържаха на нива 201-207 лв/тон. Независимо че реколта 2001 от царевица е с около 20% по-ниска от предходната година, увеличеният внос посрещаше търсенето на царевица през годината и поддържаше цените по-ниски в сравнение с тези през 2000/01 г. Въпреки това, цената на царевицата е значително по-висока в сравнение с останалите фуражни култури. Това е и причината голяма част от животновъдите и фуражните заводи да се насочат към покупките на фуражна пшеница, чието предлагане е по-голямо, а цената ѝ е по-ниска, средно с 40-46 лв./тон.

Таблица II.35

Изкупни цени на царевица, 1999/00 - 2001/02 г.

	Мярка	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	средно
2001/2002	лв/тон	226	211	208	197	197	204	207	207	204	201	201	199	205
	щ.д./тон	106	98	95	90	89	91	93	93	96	98	102	100	96
2000/2001	лв/тон	216	217	219	222	237	244	255	258	259	257	228	230	237
	щ.д./тон	97	97	96	101	114	115	119	110	116	112	100	106	107
1999/2000	лв/тон	173	147	148	152	158	165	176	183	190	194	205	210	175
	щ.д./тон	93	81	78	79	82	83	87	89	88	94	99	99	88

Източник: "САПИ" ООД

Производството на царевица се предвижда да продължи да спада и през 2002 г., което се очаква да доведе до повишаването на изкупните цени. Възможно е цените от нова реколта да достигнат нивата на котировките от 2000/01 г.

Ечемик Цените на ечемика от реколта 2001 се движиха в стабилните граници 161-170 лв/тон (Таблица II.36). Тези нива са средно с около 10-50 лв./тон по-ниски от цените през 2000/01 г. и с 20-40 лв/тон по-високи от реколтната 1999/00.

Таблица II.36

Изкупни цени на ечемик, 1999/00 - 2001/02 г.

	Мярка	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	средно
2001/2002	лв/тон	161	163	166	163	166	167	167	168	170	168	166	166	166
	щ.д./тон	71	75	77	76	75	76	75	75	76	78	78	яп	76
2000/2001	лв/тон	150	163	163	167	171	176	195	205	220	220	224	210	189
	щ.д./тон	72	77	73	75	75	80	94	97	102	100	101	92	87
1999/2000	лв/тон	121	113	115	119	125	130	134	137	147	150	163	150	134
	щ.д./тон	64	61	62	65	66	67	70	69	72	73	75	73	68

Източник: "САПИ" ООД

Независимо от засиленото търсене на ечемик за износ през първата половина на маркетинговата година, цените останаха стабилни. Това до голяма степен се дължи на увеличеното предлагане, формирано от застъпването на количества от стара и нова реколта. Реколта 2001 от ечемик е с около 46% повече в сравнение с предходната година, което поддържаше цените по-ниски от тези през 2000/01.

Изкупната кампания на ечемика, реколта 2002 стартира при цени от 120-125 лв/тон или с около 40 лв/тон по-ниски в сравнение със същия период на предходната година. Ниските цени са в резултат на значителното предлагане на фуражното зърно, чието производство се отчита като най-високото от 1995 година до момента. По предварителни данни реколта 2002 от ечемик е в размер на 1 189 хил.тона, което

е с 28% повече в сравнение с реколта `2001. През първите три месеца на маркетинговата година износът на ечемик от страната достигна рекордно високи размери, което се очаква да доведе до повишаване на вътрешната ѝ цена.

Ориз

През 2001/2002 изкупните цени на оризовата арпа отразиха тенденцията на спад на цените на ориза в световен мащаб. Средните нива, на които се изкупуваше реколта `2001 бяха в границата на 280-300 лв/тон без ДДС. Това са с 33-37% по-ниски цени, отколкото изкупните за реколти `2000 и `1999 г.

Таблица II.37

Изкупни цени на оризова арпа през 1999/00 - 2001/02 г.

Изкупни цени на арпа	Мярка	Средно
2001/2002		290
2000/2001	лв/тон	450
1999/2000		450

Източник: "САПИ" ООД

Цените на дребно на ориз през 2001/02 са по-ниски от тези в предишните два сезона, поради понижението на международните цени. Тъй като вносът заема около 2/3 от вътрешния пазар, цените на вноския ориз, основно от Египет и Китай, могат пряко да влияят върху нивото на цените на едро и дребно на български ориз.

Таблица II.38

Цени на дребно на ориз през 1999/00 - 2001/02 г.

Цена на дребно на ориз	Мярка	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Средно
2001/2002		1,07	1,07	1,06	1,07	1,06	1,04	1,03	1,04	1,04	1,04	1,05	1,05	1,05
2000/2001	лв/кг	1,16	1,16	1,18	1,22	1,21	1,17	1,17	1,09	1,08	1,07	1,07	1,07	1,14
1999/2000		1,13	1,13	1,13	1,14	1,14	1,13	1,14	1,15	1,13	1,15	1,14	1,14	1,14

Източник: "САПИ" ООД

2.2.1.2. Цени на слънчоглед и слънчогледово масло.

Слънчоглед

Кампанията за изкупуване на реколта `2001 стартира през септември, на цена 361 лв./тон средно за страната, което е най-високото ниво за последните три сезона (Таблица II.39). През октомври-ноември, поради недостатъчното производство и острата конкуренция между маслопреработвателните предприятия и износителите, изкупните цени достигнаха равнища 381-397 лв/тон, което е повишение с 25-28% в сравнение с цените за реколта `2000. Към ноември почти цялата реколта `2001 от слънчоглед вече бе изкупена.

Таблица II.39

Цени на едро на маслодаен слънчоглед през 1999/00 - 2001/02 г.

	Мярка	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	средно
2001/2002	лв/тон	361	381	397	420	458	508	506	487	473	-	-	320	431
	щ.д./тон	169	177	180	192	207	226	226	219		-	-		200
2000/2001	лв/тон	304	301	302	287	291	295	-	307	320	-	-	-	301
	щ.д./тон	136	135	132	131	140	139	-	140	140	-	-	-	137
1999/2000	лв/тон	231	272	286	303	-	-	-	-	-	-	-	-	273
	щ.д./тон	124	149	152	157	-	-	-	-	-	-	-	-	145

Източник: "САПИ" ООД

След декември 2001 г. и от началото на 2002 цените на останалия малко неизкупен слънчоглед преминаха границата от 400 лв/тон.

Очаква се вътрешните изкупни цени от новата `2002 реколта да достигнат нива около 400 лв/тон, поради недостига на световните пазари, високите международни цени и силната конкуренция между маслопреработватели и износители.

Слънчогледово масло

През 2001/2002 цените на едро и дребно на рафинирано слънчогледово масло са по-високи, поради повишените изкупни и международни цени на слънчогледа, по-високите международни цени на маслата и значимия внос в България на различни видове сурови масла за покриване на дефицита на вътрешния пазар.

Таблица II.40

Цени на дребно на слънчогледово масло през 1999/00 - 2001/02 г.

	Мярка	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	средно
2001/2002	лв/кг	1,83	1,89	1,95	2,11	2,21	2,32	2,29	2,25	2,20	2,16	2,14	2,11	2,11
2000/2001		1,92	1,81	1,70	1,63	1,58	1,55	1,55	1,53	1,76	1,80	1,80	1,79	1,69
1999/2000		1,66	1,60	1,53	1,53	1,57	1,57	1,56	1,54	1,52	1,52	1,50	1,78	1,58

Източник: "САПИ" ООД

До края на 2002 г. и през целия следващ сезон 2002/03 може да се очаква запазване на високите нива на цените на слънчогледово масло.

2.2.1.3. Цени на тютюн

Цените, по които се изкупуват количествата тютюн от даден тип, произход и класи са минималните изкупни цени, които ежегодно се определят от Министерския съвет.

Възприета е политика на задържане растежа на минималните изкупни цени в рамките на утвърдената с бюджета инфлация и компенсиране на нарастващите производствени разходи с увеличаване размера на паричната премия на тютюнопроизводителите.

Таблица II.41

Минимални изкупни цени на тютюн, 2001 – 2002 г.

Типове и произходи	2001 г.			2002 г.		
	I класа лв./кг	II класа лв./кг	III класа лв./кг	I класа лв./кг	II класа лв./кг	III класа лв./кг
I. Ориенталски тютюн						
1. Джебел	6.02	5.32	2.28	7.33	5.60	2.28
2. Неврокоп	5.05	3.83	1.77	5.78	4.01	1.77
3. Дупница	4.93	3.53	1.77	5.68	3.69	1.77
4. Мелник	4.75	3.53	1.77	5.47	3.76	1.77
5. Устина	4.66	3.47	1.77	5.38	3.71	1.77
6. Харманли	4.78	3.53	1.77	5.51	3.77	1.77
7. Крумовград	5.83	4.06	1.77	6.72	4.26	1.77
8. Източен Балкан	4.88	3.75	1.77	5.63	3.97	1.77
9. Тополовград	4.78	3.53	1.77	5.51	3.77	1.77
10. Северна България	3.30	2.51	1.77	4.12	2.83	1.77
11. Свиленград	4.94	3.75	1.77	5.69	3.97	1.77
12. Средногорска яка	4.66	3.53	1.77	5.38	3.78	1.77
II. Едрolistни тютюни						
1. Виржиния	3.71	2.45	1.42	3.93	2.57	1.10
2. Бърлей	2.74	1.88	1.42	3.00	1.97	1.22

Източник: Фонд "Тютюн"

За реколта 2001 г. минималните изкупни цени на тютюна са се увеличили спрямо тези на реколта 2000 г., както следва:

- за ориенталските тютюни - от 6,34% до 6,59%;
- за тютюн тип "Виржиния" – с 6,5%;

- за тютюн тип “Бърлей” – с 11,42%.

За реколта 2002 г. минималните изкупни цени на тютюна са се увеличили спрямо тези на реколта 2001 г., както следва:

- за ориенталските тютюни - от 5,3% до 8,3%;
- за тютюн тип “Виржиния” – с 4,03%;
- за тютюн тип “Бърлей” – с 4,33%.

Таблица II.42
Средни изкупни цени на тютюн

Типове и произходи	Средна изкупна цена			Верижен индекс на изменение на средната изкупна цена	
	Реколта 1999 г.	Реколта 2000 г.	Реколта 2001 г.	Реколта 2000 година	Реколта 2001 година
I.Ориенталски тютюн	2.94	3.16	3.40	7.49	7.60
1. Джебел	3.87	4.15	4.43	7.24	6.75
2. Неврокоп	3.12	3.25	3.46	4.17	6.47
3. Дупница	2.94	2.88	3.00	-2.04	4.17
4. Мелник	2.74	2.85	2.92	3.65	2.46
5. Устина	2.50	2.79	2.55	11.60	- 8.60
6. Харманли	2.58	2.71	2.92	5.04	7.75
7. Крумовград	3.30	3.42	3.76	3.64	9.95
8. Източен Балкан	2.92	3.20	3.23	9.59	0.94
9.Тополовград	2.78	2.80	3.04	0.72	8.58
10. Северна България	1.88	2.06	2.19	9.58	6.31
11. Свиленград	2.93	2.87	2.92	-2.04	1.75
12. Средногорска яка	2.77	2.79	2.90	0.73	3.95
II. Едрolistни тютюни					
1. Виржиния	2.65	2.52	2.76	-4.90	9.53
2. Бърлей	1.92	1.84	1.95	-4.16	5.98

Източник: Фонд “Тютюн”

Налице е положителна тенденция изменение на средните изкупни цени за ориенталски тютюн, което е резултат от увеличението на минималните изкупни цени и повишеното качество на суровия тютюн. Реализираните по-ниските средни изкупни цени за едрolistни тютюни реколта`2000 са следствие от неблагоприятните климатични условия и ниското качество на реколтата.

Крайна реализационна цена на производител за тютюн

Таблица II.43

Крайна реализационна цена на производител, реколта 2001 г. – лв/кг.

	I класа				II класа				III класа			
Типове,	Минимална изкупна цена				Минимална Изкупна цена				Минимална Изкупна цена			
Произходи		В т.ч. целева	Пре мия	Цена с премия		В т.ч. целева	Пре мия	Цена с премия		В т.ч. целева	Пре мия	Цена с премия

		парична на под крепа				парична на под крепа				парична на под крепа		
I. Ориенталски тютюн												
1. Джебел	6.02	3.28	2.40	8.42	5.32	2.52	2.05	7.37	2.28	-	1.70	3.98
2. Неврокоп	5.05	1.50	1.95	7.00	3.83	1.10	1.55	5.38	1.77	-	1.25	3.02
3. Дупница	4.93	1.48	1.95	6.88	3.53	1.00	1.55	5.08	1.77	-	1.25	3.02
4. Мелник	4.75	1.73	1.95	6.70	3.53	1.16	1.55	5.08	1.77	-	1.25	3.02
5. Устина	4.66	1.81	1.95	6.61	3.47	1.17	1.55	5.02	1.77	-	1.25	3.02
6. Харманли	4.78	2.32	1.95	6.73	3.53	1.37	1.55	5.08	1.77	-	1.25	3.02
7. Крумовград	5.83	0.50	1.95	7.78	4.06	0.33	1.55	5.61	1.77	-	1.25	3.02
8. Източен Балкан	4.88	0.41	1.95	6.83	3.75	0.30	1.55	5.30	1.77	-	1.25	3.02
9. Тополовград	4.78	0.88	1.95	6.73	3.53	0.58	1.55	5.08	1.77	-	1.25	3.02
10. Северна България	3.30	1.18	1.95	5.25	2.51	0.77	1.55	4.06	1.77	-	1.25	3.02
11. Свиленград	4.94	1.60	1.95	6.89	3.75	1.08	1.55	5.30	1.77	-	1.25	3.02
12. Средногорска яка	4.66	1.34	1.95	6.61	3.53	0.75	1.55	5.08	1.77	-	1.25	3.02
II. Едрolistни тютюни												
1. Виржиния	3.71	-	2.10	5.81	2.45	-	-	2.45	1.42	-	-	-
2. Бърлей	2.74	-	2.10	4.84	1.88	-	-	1.88	1.42	-	-	-

Източник: Фонд "Тютюн"

Фонд "Тютюн" провежда политика, насочена към увеличаване на крайната реализационна цена на тютюнопроизводителя чрез предоставянето на парична премия. Размерът на премията за един килограм произведен и изкупен суров тютюн зависи от експортната ориентираност на типа, произхода и класите и води до регулиране на производството и подобряване качеството на произвеждания тютюн.

Относителното тегло на размера на премията спрямо крайната реализационна цена на производител за ориенталски тютюн е различна за отделните класи и се движи около 30% за първа класа, около 28% за втора класа и 41% за трета класа.

За едрolistните тютюни "Виржиния" относителното тегло на премията в крайната реализационна цена за първа класа е 36% и за "Бърлей" – 44%.

Таблица II.44

Крайна реализационна цена на производител на база средната изкупна цена и предоставената премия на тютюнопроизводителите

	Крайна	В т.ч.:		Крайна	В т.ч.:		% на
Тип, произход	цена за произв. реколта 2000 г.	Средна изкупна цена 2000 г.	Премия за 2000 г.	цена за произв. реколта 2001 г.	Средна изкупна цена 2001 г.	Премия за 2001 г.	Увели- чение 2001 г. спрямо 2000 г.
I. Ориенталски тютюн	4.17	3.16	1.01	4.92	3.40	1.52	17.99
1. Джебел	5.65	4.15	1.50	6.42	4.43	1.99	13.63
2. Неврокоп	4.25	3.25	1.00	4.99	3.46	1.53	17.42
3. Дупница	3.88	2.88	1.00	4.47	3.00	1.47	15.21
4. Мелник	3.85	2.85	1.00	4.38	2.92	1.46	13.77

5. Устина	3.79	2.79	1.00	3.95	2.55	1.40	4.23
6. Харманли	3.71	2.71	1.00	4.38	2.92	1.46	18.06
7. Крумовград	4.42	3.42	1.00	5.30	3.76	1.54	19.91
8. Източен Балкан	4.20	3.20	1.00	4.75	3.23	1.52	13.10
9. Тополовград	3.80	2.80	1.00	4.52	3.04	1.48	18.95
10. Северна България	3.06	2.06	1.00	3.62	2.19	1.43	18.30
11. Свиленград	3.87	2.87	1.00	4.35	2.92	1.43	12.41
12. Средногорска яка	3.79	2.79	1.00	4.35	2.90	1.45	14.78
II. Едрolistни тютюни							
1. Виржиния	3.72	2.52	1.20	4.50	2.76	1.74	20.97
2. Бърлей	2.84	1.84	1.00	3.51	1.95	1.56	23.60

Източник: Фонд "Тютюн"

Нарастването на крайната реализационна цена на производител за реколта 2001 г. спрямо реколта 2000 г. за ориенталския тютюн е с 17.99%, за тип "Виржиния" с 20.97% и за "Бърлей" с 23.60%.

За различните произходи ориенталски тютюн нарастването е различно и е в границите от 4.23% до 19.91%. С най-висок процент е нараснала крайната реализационна цена на експортно ориентирани произходи: "Крумовград" - 19.91%, "Неврокоп" - 17.42%.

Нарастването на крайната реализационна цена в най-голяма степен се дължи на абсолютното и относително нарастване на премията в размера на крайната реализационна цена за 1 кг. Така средно за 1 кг. ориенталски тютюн премията от 1.01 лв/кг е нараснала на 1.52 лв/кг или от 24.22% на 30.89%, за тип "Виржиния" от 1.20 лв/кг е нараснала на 1.74 лв/кг или от 32.26% на 38.66% и на "Бърлей" от 1.00 лв/кг на 1.56 лв/кг или от 35.21% на 44.44%.

2.2.2. Цени на животинска продукция

2.2.2.1. Цени на пилешко месо

Стабилизирането на производството на птиче месо през последните години осигури равновесно търсене и предлагане на пазара, което допринесе за поддържане на относително постоянни цени.

През 2001 г. средната изкупна цена на пилета бройлери е 1,64 лв./кг ж. тегло, което е увеличение с 10%, спрямо предходната година. (Таблица II.45) В рамките на годината цената се запазва на относително постоянни нива и се движи в границите между 1,62 – 1,63 лв./кг ж.т. По-висока е цената само през първото тримесечие на годината (1,67 лв./кг ж.т.) с оглед по-големите производствени разходи при отглеждане на птиците през зимния сезон.

През 2001 г. темпът на нарастване на цените на едро и дребно на замразени пилета изпреварва този на изкупните цени. Регистриран е ръст с 13% както на цените на едро, така и при тези на дребно. Това увеличение е в резултат главно на нарастване цените на комбинирани фуражи, а също на горивата и електроенергията.

Таблица II.45

Цени на пилешко месо за 2000 и 2001 г.

	Средно	I	II	III	IV	Средно
	за 2000 г.	тримес.	тримес.	тримес.	тримес.	за 2001 г.
Изкупни цени на пилета бройлери, лв./кг ж. тегло	1,48	1,67	1,62	1,62	1,64	1,64
Цени на едро на замразени пилета, лв./кг	2,85	3,22	3,13	3,24	3,26	3,21
Цени на дребно на замразени пилета, лв./кг	3,24	3,64	3,61	3,67	3,72	3,66
Източник: "САПИ" ООД						

През първото полугодие на 2002 г., цените на пилешко месо – изкупни, на едро и дребно се задържаха стабилни, без съществени колебания, предвид равновесното търсене и предлагане на пазара.

Сравнявайки ги с цените за същия период на предходната година се наблюдава намаление между 5% и 12%. (Таблица II.46)

Таблица II.46

Цени на пилешко месо през 2002 г.

	I тримес.	II тримес.
Изкупни цени на пилета бройлери, лв./кг ж. тегло	1,61	1,59
Цени на едро на замразени пилета, лв./кг	2,91	2,97
Цени на дребно на замразени пилета, лв./кг	3,39	3,35

Източник "САПИ" ООД

2.2.2.2. Цени на свинско месо

Тенденцията на нарастване на цените на свинско месо, започнала от второто полугодие на 2000 г. продължи и през цялата 2001 г. През по-голямата част от 2001 г., изкупните цени на угоените прасета поддържаха високи стойности – между 2,45 и 2,53 лв./кг ж.т., като средногодишното увеличение е с около 44%, спрямо предходната година. Значителният ръст на цените е следствие намаляващия брой животни през последните години. (Таблица II.47).

Нарастването на изкупните цени неизбежно се отразява и на цените на едро и дребно на свинско месо в посока към увеличение. По-съществен е регистрираният ръст на цените на едро – с 41% и с 47%, съответно за свински бут и свинско драно месо, в сравнение с 2000 г. Увеличението на цената на дребно е с по-слаб темп, като тя е с 31% по-висока от предходната година.

Таблица II.47

Цени на свинско месо за 2000 и 2001 г.

	Средно	I	II	III	IV	Средно
	за 2000 г.	тримес.	тримес.	тримес.	тримес.	за 2001 г.
Изкупни цени, лв./кг ж. тегло						
прасета угоени	1,70	2,45	2,53	2,53	2,25	2,44
свине майки	1,38	1,97	2,03	2,13	2,23	2,09
Цени на едро, лв./кг						
свинско драно	3,33	4,70	4,99	4,95	4,96	4,90
свинско бут	4,61	6,17	6,53	6,61	6,67	6,50
Цени на дребно, лв./кг						
свинско бут	5,44	7,13	7,12	7,10	7,16	7,13
Източник: "САПИ" ООД						

Подобна тенденция на увеличение се наблюдава и през първото тримесечие на 2002 г., като цените поддържаха стойности по-високи както от средногодишните, така и от тези на същия период на предходната година. Едва от второто тримесечие започна постепенно намаление на цените на свинско месо, в резултат на по-голямото предлагане на пазара. Най-съществен е спадът на изкупната цена – с около 23% спрямо първото тримесечие на годината, докато намалението на цените на едро и дребно за същия период е по-слабо – между 7% и 9%. (Таблица II.48) Към края на годината се очаква цените на свинското месо да нараснат с оглед по-голямото търсене и консумация на този вид месо през зимния сезон.

Таблица II.48

Цени на свинско месо през 2002 г.

	I тримес.	II тримес.
Изкупни цени, лв./кг ж. тегло		
прасета угоени	2,61	2,01
свине майки	2,11	1,74
Цени на едро, лв./кг		
свинско драго	5,0	4,59
свинско бут	6,71	6,27
Цени на дребно, лв./кг		
свинско бут	7,33	6,66

Източник: "САПИ" ООД

2.2.2.3. Цени на телешко месо

Таблица II.49

Цени на телешко месо за 2000 и 2001 г.

	Средно	I	II	III	IV	Средно
	за 2000 г.	тримес.	тримес.	тримес.	тримес.	за 2001 г.
Изкупни цени, лв./кг ж. тегло						
телета	1,43	1,70	1,74	1,70	1,74	1,72
говеда угоени	1,06	1,24	1,33	1,33	1,35	1,31
Цени на едро, лв./кг						
телешко трупно	3,0	3,69	4,08	4,17	4,18	4,03
телешко шол	5,42	5,86	5,94	5,93	5,88	5,90
Цени на дребно, лв./кг						
телешко месо с кости	4,65	4,93	5,0	4,88	4,90	4,93
телешко шол	6,27	6,79	6,90	6,79	6,84	6,83
Източник: "САПИ" ООД						

Състоянието на пазара на телешко месо през последните години бе повлияно съществено от болестта "луда крава", въпреки, че в България няма регистрирани случаи. Това до голяма степен ограничи търсенето на този вид месо и на вътрешния пазар.

През 2001 г. се наблюдава ръст на изкупните цени на телета и угоени говеда съответно: с 20% и 24% в сравнение с предходната година. Факторите оказващи влияние на това увеличение могат да се разгледат в две насоки – вътрешни и външни. От една страна, във връзка с поскъпване на фуражите и нарасналите производствени разходи се оскъпява и получената продукция. От друга страна, фактът, че България е една от малкото незасегнати от кризата "луда крава" страни в Европа, повиши интересът към българското говеждо месо, в резултат на което бяха изнесени голям брой животни (24 хил бр.). Това доведе до намалено предлагане на месо на вътрешния пазар и респективно до нарастване на цените на месото. (Таблица II.49)

Цените на едро и дребно на телешко месо през 2001 г. също нарастват, като по-значително е увеличението на цената на едро на трупното месо – с 34%, докато цените на дребно нарастват с по-слаб темп - между 6% и 9% спрямо предходната година.

Тенденцията на нарастване на цените на телешко месо, започнала през 2001 г. продължи и през 2002 г. (Таблица II.50) Нивото на цените през първото полугодие на годината отбелязва стойности по-високи от средните за предходната година. Цените на едро на трупното месо са с ръст от 11,7%, а тези на дребно – с 7,3%. Цените на телешкия шол остават по-стабилни, като увеличението при цената на едро е с 3,2%, а тази на дребно е почти на нивото от предходната година. Разходите за храна на животните заемат голям дял при тяхното отглеждане и всяко поскъпване на цените на фуражите оказва съществено влияние върху

Цени на телешко месо през 2002 г.

ИЗТОЧНИК: "САПИ" СООД

Производството на млечна суровина има сезонен характер, което оказва съществено влияние при формиране на цените както на млякото, така и на млечните продукти. По данни на САПИ, през 2001 г. средната изкупна цена на кравето мляко бележи ръст с 3% до 0,35 лв./л, в сравнение с предходната година. Макар и незначително, това увеличение е в резултат главно на намаленото производство на суровина през годината, което ограничи предлагането. Въпреки минималното нарастване на изкупната цена на млечната суровина, цените на едро и дребно поддържаха по-високи стойности. (Таблица II.51) Най-голямо увеличение се наблюдава при средногодишните цени на прясно и кисело мляко, чийто темп на нарастване съответно: с 14,9% и 11,9% ръст на цените на едро и с 13% и 9,8% при цените на дребно, спрямо предходната година. Минимално нарастват цените на кашкавал "Витоша" – с 2,5% е по-висока цената на едро, а тази на дребно с 1,9%. Цените на кравето сирене бележат намаление, като спадът на цената на едро е с 3,4% и с 2,5% на тази на дребно, спрямо 2000 г. По-голямото предлагане и намалената консумация са основна причина за това намаление.

Цени на краве мляко и млечни продукти за 2000 и 2001 г.

	Средно	I	II	III	IV	Средно
	за 2000 г.	тримес.	тримес.	тримес.	тримес.	за 2001 г.
Изкупни цени						
мляко краве лв./л	0,34	0,40	0,31	0,30	0,38	0,35
Цени на едро						
мляко прясно лв./л	0,67	0,78	0,76	0,76	0,78	0,77
мляко кисело лв./коф.	0,42	0,47	0,46	0,47	0,48	0,47
сирене краве лв./кг	3,37	3,42	2,94	3,03	3,26	3,16
кашкавал "Витоша" лв./кг	5,88	6,02	5,38	5,40	5,85	5,66
Цени на дребно						
мляко прясно лв./л	0,77	0,88	0,87	0,86	0,87	0,87
мляко кисело лв./коф.	0,51	0,58	0,55	0,55	0,54	0,56
сирене краве лв./кг	3,66	3,88	3,35	3,41	3,65	3,57
кашкавал "Витоша" лв./кг	6,40	7,05	6,34	6,15	6,54	6,52
Източник: "САПИ" ООД						

През първото тримесечие на 2002 г., цените на мляко и млечни продукти се задържат на високите нива характерни за зимния сезон, когато предлагането е по-слабо, след което започват постепенно да спадат до летните месеци, когато производството е по-голямо. (Таблица II.52) Очаква се след приключване на активното производство постепенно покачване на цените до края на годината.

Таблица II.52

Цени на краве мляко и млечни продукти през 2002 г.

	I тримес.	II тримес.
Изкупни цени		
мгякс краве лв./л	0,39	0,31
Цени на едро		
мгякс прясно лв./л	0,79	0,79
мгякс кисело ле./коф.	0,48	0,47
сирене краве лв./кг	3,25	2,86
кашкавал "Витоша" лв./кг	5,90	5,59
Цени на дребно		
мгякс прясно лв./л	0,90	0,90
мгякс кисело ле./коф.	0,54	0,52
сирене краве лв./кг	3,63	3,21
кашкавал "Витоша" лв./кг	6,72	6,39

Източник: "САПИ" ООД